

Komentarz ZPP w sprawie poprawek wprowadzonych przez Senat do ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych

- **Związek Przedsiębiorców i Pracodawców wspólnie ze Związkiem Cyfrowa Polska, Związkiem Pracodawców Technologii Cyfrowych Lewiatan oraz Amerykańską Izbą Handlową w Polsce wystosowały apel ws. nowelizowanej ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.**
- **Organizacje branżowe występują jednogłośnie, ze sprzeciwem wobec sposobu procedowania tego ważnego projektu, opracowania i przegłosowania fundamentalnych zmian projektu autorstwa MKiDN na etapie zarówno Sejmu, jak i w szczególności Senatu oraz braku troski o jakość stanowionego prawa.**
- **Na obu etapach Posłowie i Senatorowie zgłosili i przyjęli poprawki znacznie wykraczające poza oryginalne przedłożenie rządowe. Zmiany te nie były poparte ponowieniem konsultacji, żadnymi analizami ani ocenami skutków regulacji i zgłaszający je parlamentarzyści wprost wskazywali różne grupy nacisku, będące ich faktycznymi autorami.**

Zaledwie kilka dni po głośnym apelu Izby Wydawców Prasy, zdaniem których przyjęta przez Sejm ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych miała “zagrozić demokracji, jaką znamy”, Senat przyjął poprawki, które faktycznie uderzają w zasadę transparentności oraz demokratyczny sposób stanowienia prawa. I to nie w efekcie działań lobbystów Big Techów, jak straszyły media, a właśnie organizacji reprezentujących interesy cyfrowych wydawców. Warto zapytać, jak to możliwe?

Po ogólnopolskim proteście „Politycy! Nie zabijajcie polskich mediów”, na który przedstawiciele mediów – o dziwo – zdecydowali się już po procesie konsultacji i przyjęciu ustawy przez Sejm większością głosów, powołano enigmatyczny zespół. W jego skład wchodził przedstawiciele wydawców oraz Ministerstwa Kultury. Do konsultacji zaproszono też resort sprawiedliwości i Urząd Komunikacji Elektronicznej. Dlaczego enigmatyczny? Przez cały okres prac zespołu opinia publiczna nie miała szansy zapoznać się z propozycjami poprawek, zablokowano możliwość udziału organizacji reprezentujących drugą stronę legislacyjnego przedmiotu dyskusji, a jak informowały same media “Zespół szykujący zmiany w prawie autorskim milczy”. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców wysłał pismo z prośbą o dołączenie do prac Zespołu, jednak do dzisiejszego dnia, nie otrzymaliśmy odpowiedzi od MKiDN. W efekcie, na etapie prac w Senacie zatrzymano proces implementujący dyrektywy DSM SatCab DSM na czas przygotowania poprawek, które zostały wypracowane w tajnym trybie przez przedstawicieli Rządu i organizacji lobbingsowych reprezentujących tylko interesy wydawców.

Treść wypracowanych poprawek poznaliśmy dopiero 23 lipca, czyli dzień przed głosowaniem Senatu. Wśród nich – nie konsultowana wcześniej ze stroną biznesową – zmiana, która zakłada, że mediatorem w sporach między wydawcami, a platformami internetowymi będzie prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej. W pierwszej kolejności ustawa przewiduje

polubowne ustalenie wynagrodzenia na drodze negocjacji, a następnie mediację z udziałem prezesa UKE. Dzień później Senat RP przyjął ustawę razem z wprowadzonymi poprawkami. Za ustawą z poprawkami głosowało 62 senatorów, 25 było przeciw, 1 osoba wstrzymała się od głosu. Nowelizacja trafi teraz do Sejmu, który zdecyduje o losie zmian.

Błędy popełnione na etapie prac nad ustawą są rażące. Przede wszystkim wprowadzono poprawki, które znacząco odbiegały od pierwotnego projektu rządowego. Zmiany te zostały wdrożone bez dodatkowych konsultacji, analiz czy oceny skutków regulacji. Główną motywacją stały się roszczenia lobbystów wydawców cyfrowych, czego nie ukrywały strony zgłaszające poprawki. Zdaniem Izby Wydawców Prasy, która otrzymała zaproszenie do zespołu zgłaszającego poprawki, przegłosowane na komisji zmiany wprowadzają mediację zamiast arbitrażu. Nie zmienia to faktu, że wprowadzone mechanizmy budzą zasadnicze wątpliwości interpretacyjne, legislacyjne i co do ich zgodności z prawem unijnym.

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców wspólnie ze Związkiem Cyfrowa Polska, Związkiem Pracodawców Technologii Cyfrowych Lewiatan oraz Amerykańską Izbą Handlową w Polsce, apeluje o podjęcie działań, które doprowadzą do odrzucenia senackich poprawek przez Sejm. Skierowanie przez sejmową Komisję Kultury i Środków Przekazu do ministra właściwego ds. UE wniosku o ocenę zgodności - tak radykalnie zmienionej - implementacji z prawem Unii Europejskiej zmniejszyłoby ryzyko przyjęcia niewłaściwie procedowanej ustawy. Przedmiotowe kwestie wymagają uregulowania, ale w warunkach pozwalających na rzetelną analizę skutków regulacji i rozważenie argumentów wszystkich zainteresowanych. Tylko w ten sposób możemy mieć pewność, że proces legislacyjny będzie przejrzysty, sprawiedliwy i oparty na solidnych podstawach merytorycznych, a przyjęte prawo jasne, skuteczne i proporcjonalne.